

TERMENI DE REFERINȚĂ PENTRU SELECTAREA UNEI COMPANII SOCIOLOGICE

I. Introducere

În Republica Moldova sunt peste 184 mii de persoane cu dizabilități, ceea ce constituie aproximativ 5% din populația țării. Deși în ultimii 10 ani, sub presiunea societății civile, statul a început să dezvolte anumite politici sociale în vederea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități, datele statistice, analiza materialelor din mass media, unele cercetări indirecte denotă că aceste politici sunt implementate cu greu în practică din cauza: neasigurării reformelor cu surse financiare necesare de la bugetul de stat, lipsei resurselor financiare din bugetele locale, nivelului redus de informare și conștientizare a problemei de către autoritățile publice centrale și locale, precum și de către instituțiile private.

Unul din obiectivele Asociației Keystone Moldova este incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități. Întru atingerea acestui obiectiv, Keystone Moldova cu susținerea financiară a Fundației Soros Moldova va realiza ***o cercetare sociologică a incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități pentru dezvoltarea politicilor sociale bazate pe evidență.***

Scopul cercetării constă în studierea gradului de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități din RM în vederea elaborării recomandărilor practice pentru îmbunătățirea politicilor sociale de incluziune a persoanelor cu dizabilități, precum și a mecanismului de implementare a acestor politici la nivel național și local.

Obiectivele cercetării sunt:

1. Determinarea statutului socio-demografic al persoanelor cu dizabilități din RM;
2. Studierea calității vieții și a nivelului de trai al persoanelor cu dizabilități din RM;
3. Studierea gradului de participare a persoanelor cu dizabilități în viața publică, politică și culturală;
4. Determinarea accesului persoanelor cu dizabilități la serviciile de bază: sociale, educaționale, de sănătate și juridice;
5. Studierea gradului de încadrare a persoanelor cu dizabilități în câmpul muncii ;
6. Cercetarea gradului de stigmatizare și discriminare a persoanelor cu dizabilități în RM;
7. Studierea nivelului de cunoaștere de către persoanele cu dizabilități a drepturilor lor și a gradului de respectare a acestor drepturi în Republica Moldova;
8. Studierea nivelului de implementare, precum și a impactului politicilor sociale asupra incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități din RM.
9. Elaborarea recomandărilor practice în vederea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități

Cercetarea va avea două componente: cantitativă și calitativă.

Cercetarea cantitativă va include realizarea anchetelor sociologice bazate pe chestionar în rândul persoanelor cu dizabilități și analiza datelor statistice. Cercetarea cantitativă va fi realizată pe un eșantion de 1200 persoane.

Cercetarea calitativă va include 5 focus grupuri cu prestatori de servicii domeniul educațional, domeniul social, domeniul sănătate, domeniul juridic (drepturile persoanelor cu dizabilități), domeniul angajării persoanelor cu dizabilități și 20 interviuri aprofundate cu experți în domeniul protecției sociale și drepturilor persoanelor cu dizabilități din RM. Cercetarea calitativă va fi realizată de către consultanții Keystone Moldova.

Pentru cercetarea cantitativă, Keystone Moldova de comun acord cu Fundația Soros Moldova vor selecta o companie sociologică de cercetare.

II. Responsabilitățile companiei sociologice

Responsabilitățile companiei sociologice vor consta în efectuarea cercetării cantitative în teren, introducerea și analiza statistică a datelor colectate și prezentarea rapoartelor în cifre și diagrame. Cercetarea va fi efectuată în baza metodologiei și chestionarului elaborat de către consultanții Keystone Moldova.

Cercetarea cantitativă va include trei etape de bază:

- etapa de pregătire
- etapa de colectare a datelor
- etapa de procesare și analiză a datelor.

La etapa de pregătire a studiului, compania sociologică va îndeplini următoarele sarcini:

- Elaborarea eșantionului.
- Formatarea și pregătirea chestionarelor pentru tipar.
- Pilotarea chestionarelor în teren în comunități de limbă română și rusă, urbane și rurale. Astfel, în total vor fi efectuate 20 de chestionare, inclusiv 10 – în rural și 10 – în urban. 15 – în limba română și 5 în limba rusă. La selectarea persoanelor pentru pilotarea chestionarului se va ține cont de: vârsta respondentului, gradul de severitate al dizabilității și tipul de dizabilitate.
- Elaborarea raportului în baza pilotului efectuat.
- Îmbunătățirea chestionarelor în rezultatul pilotării de comun acord cu consultanții Keystone Moldova, care au elaborat chestionarul.
- Tipărirea chestionarelor (în total 1300 (100- va constitui rezerva în cazuri de rebut)). Chestionarele vor fi tipărite în ambele limbi - română și rusă, reieșind din cotele respective ale populațiilor vorbitoare de aceste limbi pe țară.
- Elaborarea instrucțiunilor pentru operatori și multiplicarea lor.
- Instruirea operatorilor, inclusiv în tehnici de comunicare ușor de înțeles pentru persoanele cu dizabilități.

La etapa de colectare a datelor, compania de sociologică va efectua următoarele sarcini:

- Chestionarea persoanelor cu dizabilități (eșantionul va fi de circa 1200 de respondenți).
- Verificarea internă a corectitudinii efectuării chestionării în teren (respectarea rigorilor eșantionului, corectitudinea completării chestionarelor, etc.).

La etapa de procesare și analiză a datelor, compania sociologică va efectua următoarele sarcini:

- Prelucrarea întrebărilor deschise și închiderea lor de comun acord cu consultanții care au elaborat metodologia.
- Introducerea datelor colectate în computer și procesarea lor în baza Programului soft SPSS.
- Analiza statistică a datelor în funcție de variabilele indicate de consultanți.
- Elaborarea raportului statistic, care va include analiza frecvențelor, elaborarea indexurilor și corelațiilor în funcție de variabilele indicate mai jos. Raportul statistic va include de asemenea descrierea procesului de cercetare, a modalității de elaborare a eșantionului, rezultatele pilotării, problemele cu care s-a confruntat compania pe parcursul cercetării și modalitățile de depășire a lor.

III. Cerințe metodologice ce urmează a fi respectate de companie în timpul elaborării eșantionului și analizei datelor statistice:

Elaborarea eșantionului. În calitate de respondenți pentru eșantion vor persoanele cu dizabilități de 18 ani și mai sus din localitățile urbane și rurale. Mărimea eșantionului va fi de 1200 de respondenți. Reprezentativitatea eșantionului va fi de +/- 3%.

În timpul elaborării eșantionului compania sociologică va ține cont de următoarele criterii de stratificare: 1) mediul residential; 2) tipuri de orașe (mari, medii, mici); 3) naționalitatea; 4) sex; 5) gradul de severitate al dizabilității (sever, accentuat, mediu); 6) tipul dizabilității (persoane cu dizabilități de vedere, persoane cu dizabilități de auz, persoane cu dizabilități locomotorii, persoane cu dizabilități intelectuale, persoane cu dizabilități psiho-sociale, persoane cu dizabilități mixte); 7) locul de trai al persoanei cu dizabilități (familie, serviciu comunitar, instituție rezidențială). La elaborarea eșantionului se va ține cont de numărul persoanelor cu dizabilități intelectuale plasate în 6 instituții rezidențiale (circa 2000 de persoane cu dizabilități intelectuale cu vârsta de peste 18 ani locuiesc în prezent în 6 instituții rezidențiale) și numărul persoanelor cu dizabilități intelectuale care locuiesc în servicii comunitare (circa 100 persoane cu dizabilități intelectuale locuiesc în prezent în servicii comunitare (Locuințe protejate, Case comunitare, Plasament familial pentru adulți).

Instruirea operatorilor. Compania sociologică va asigura instruirea operatorilor în utilizarea instrucțiunilor de selectare a respondenților și în utilizarea metodelor și tehnicilor de comunicare cu persoanele cu dizabilități în funcție de tipul dizabilității.

Analiza statistică a datelor.

Va fi efectuată analiza frecvențelor și analiza datelor în funcție de următoarele variabile: locul de reședință, sexul, vârsta, studiile, statutul ocupațional, nivelul de bunăstare al gospodăriei, gradul de severitate al dizabilității, tipul dizabilității, locul de trai al persoanei (familie, instituție rezidențială sau serviciu social), gradul de participare la viața comunității, alți indicatori la cererea consultanților din cadrul Keystone Moldova. Totodată va fi calculat indicatorul incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități și indicatorul distanței sociale.

IV. Rezultatele așteptate

1. Raportul despre rezultatele efectuării etapei pilot cu propuneri pentru îmbunătățirea chestionarelor.
2. Baza de date inițială în SPSS (pe CD).

3. Rezultatele integrale ale cercetării prezentate în funcție de cerințele metodologice față de analiza statistică a datelor (frecvențe, variabile, index).
4. Raport statistic final prezentat în tabele și diagrame în EXCEL.

V. Calificarea și experiența necesară pentru executarea contractului

- Cel puțin 3 ani de experiență în organizarea cercetărilor sociologice la nivel național și regional.
- Experiență anterioară în efectuarea cercetărilor în domeniul social.
- Experiență anterioară de analiză statistică a datelor colectate și de elaborare a rapoartelor.
- Experți de calificare înaltă cu experiență vastă în organizarea cercetărilor sociologice (CV-urile vor fi incluse ca parte componentă a ofertei).
- Rețea națională dezvoltată de operatori calificați.
- Abilități demonstrate sau aptitudini de a gestiona un contract cu donatorii, inclusiv sistem contabil adecvat, abilități de a opera în limitele unui buget și de a asigura performanțe de calitate.
- Abilități de comunicare și interpersonale necesare pentru a colabora cu reprezentanții administrației publice locale, prestatorii de servicii și persoane cu dizabilități.

VI. Documentele ce vor fi prezentate de Compania sociologică ca parte componentă a Ofertei:

- Metodologia de eșantionare elaborată în baza cerințelor metodologice menționate în Termenii de Referință. Va fi prezentată lista localităților unde va fi efectuată cercetarea și numărul de persoane intervievate din fiecare localitate; numărul persoanelor intervievate din instituțiile rezidențiale și din serviciile comunitare.
- Descrierea metodelor de procesare a datelor.
- Bugetul cercetării cantitative în dolari SUA.
- Graficul activităților cu date concrete și rezultatele așteptate.
- Lista operatorilor din teren.
- Lista cercetărilor sociologice efectuate în ultimii 5 ani de organizație la nivel național sau regional cu descrierea scurtă a obiectivelor lor.
- CV-urile experților calificați care vor fi implicați în pregătirea, colectarea, monitorizarea procesului de cercetare și analiza datelor colectate.
- 3 nume de referință cu adresele, telefoanele și poștele electronice incluse.

VII. Plata pentru serviciile prestate

Plata pentru serviciile prestate va fi efectuată în trei tranșe:

1. 20% din plata vor fi efectuate după prezentarea metodologiei de eșantionare;
2. 30% din plată – prezentarea raportului de pilotare;
3. 50% din plată după prezentarea Bazei de date în SPSS și a Raportului statistic.

VIII. Depunerea dosarului

Comaniile sociologice interesate vor prezenta : 1) Oferta tehnică și 2) Oferta financiară în două plicuri separate la sediul AO Keystone Moldova, str. Sf. Gheorghe 20, Chișinău, MD 2001, Moldova, cu inscripția "SELECTAREA UNEI COMPANII SOCIOLOGICE".

Termenul limită de depunere a dosarului este 18 noiembrie 2016, ora 16.00.